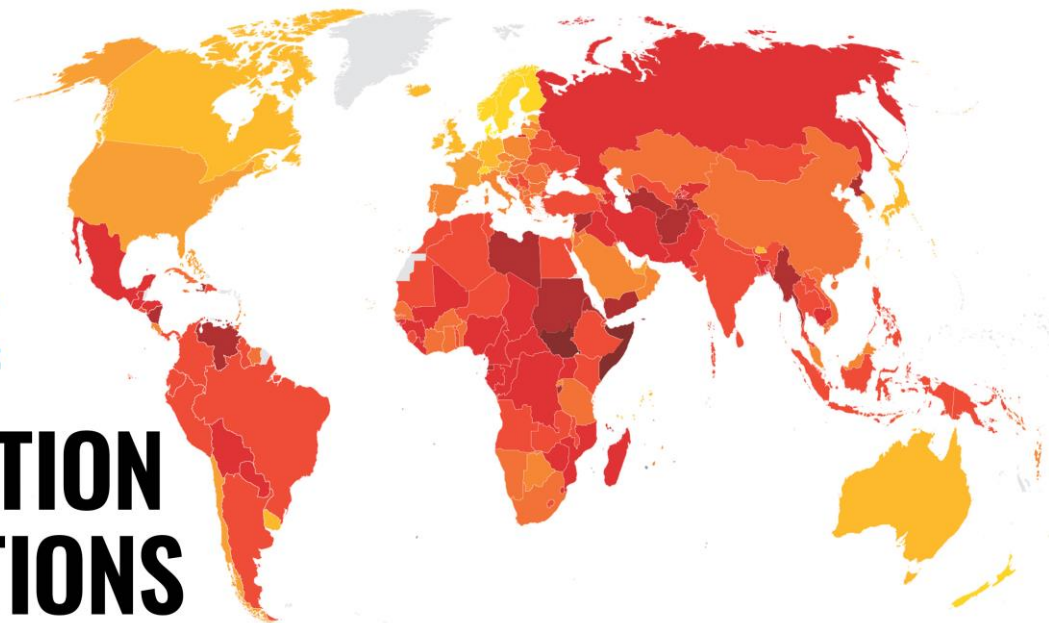

Comunicat de presă

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2024

www.transparency.org

#CPI2024

Sursa foto: TI

Indicele Percepției Corupției 2024: corupția joacă un rol devastator în criza climatică Corupția amenință fondurile climatice care salvează vieți în întreaga lume – o mai bună protecție este vitală pentru a ajuta miliarde de oameni vulnerabili

Berlin, 11 februarie 2025. Indicele Percepției Corupției 2024 (IPC 2024), lansat de Transparency International, arată că nivelul global al corupției rămâne alarmant de înalt, iar eforturile de reducere a acestuia slăbesc. Clasamentul IPC 2024 include 180 țări și teritorii, indicele fiind calculat în baza a 13 surse externe (cercetări/studii ale unor organizații notorii, inclusiv 7 – pentru Republica Moldova¹). IPC reflectă *nivelul corupției din sectorul public perceput de către experți și oamenii de afaceri* și este calculat la o scară de la 0 până la 100, unde „0” semnifică *corupție totală*, iar „100” – *lipsă totală de corupție*.

Aspecte generale

Peste 2/3 din țările incluse în clasamentul IPC 2024 au înregistrat scoruri sub 50 de puncte. Aproape 6,8 miliarde de oameni trăiesc în țări cu asemenea scoruri ale IPC, ceea ce este echivalent cu 85% din populația mondială de 8 miliarde. Media

¹ Bertelsmann Stiftung Transformation Index 2024, Economist Intelligence Unit Country Risk Service 2024, Freedom House Nations in Transit 2024, Global Insight Country Risk Ratings 2023, The PRS Group International Country Risk Guide 2024, World Justice Project Rule of Law Index Expert Survey 2024, Varieties of Democracy 2024.

globală a indicelui a rămas neschimbată – 43 de puncte, subliniind necesitatea unor acțiuni urgente împotriva corupției și avertizând asupra unui pericol global critic în calea implementării acțiunilor climatice.

În fruntea clasamentului IPC 2024, pentru al șaptelea an la rând, se află Danemarca cu un scor al indicelui de 90 de puncte, fiind urmată de Finlanda (88) și Singapore (84). Țările cu cele mai mici scoruri sunt țări fragile, afectate de conflicte, cum ar fi: Sudanul de Sud (8), Somalia (9), Venezuela (10), Siria (12).

În ultimii 5 ani, câteva țări și-au îmbunătățit semnificativ scorurile IPC: Coasta de Fildeș (45), Republica Dominicană (36), Kosovo (44), Kuweit (46), Maldive (38), Moldova (43) și Zambia (39). În același timp, scăderi semnificative ale indicelui le-au înregistrat Austria (67), Elveția (81), Regatul Unit (71), Belgia (69), Statele Unite ale Americii (65), Belarus (33), Kârgâzstan (25), Rusia (22), Sri Lanka (32), și Venezuela (10).

Corupția și criza climatică

Corupția și criza climatică, două dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă omenirea, sunt strâns legate între ele. Pe fundalul încălzirii globale record și a evenimentelor meteorologice extreme, erodarea democrației și declinul leadership-ului mondial în acest domeniu au agravat situația în lupta împotriva crizei climatice. Corupția face această luptă mult mai dificilă.

Majoritatea țărilor foarte vulnerabile la schimbările climatice au un scor al IPC sub 50 de puncte. Transparency International atrage atenția asupra faptului că miliardele de dolari din fondurile destinate cimei riscă să fie furate sau utilizate abuziv. Un număr enorm de oameni sunt expuși unui risc nejustificat, întrucât corupția afectează proiectele climatice menite să îi protejeze. În Africa de Sud (41) peste 56 mil.\$ sunt furați lunar de la Eskom, furnizorul de energie de stat. În Somalia (9), schimbările climatice au făcut ravagii în economia agricolă a țării. Crește și costul uman al corupției – activiștii de mediu devin adesea ținta intimidărilor, violenței și chiar crimelor – aproape toate cele 1013 crime contra apărătorilor de mediu din 2019 au avut loc în țări cu scoruri ale IPC sub 50 de puncte.

În această situație comunitatea internațională trebuie să întreprindă măsuri dure de sporire a transparenței și responsabilității pentru a asigura utilizarea eficientă a fondurilor climatice. „Guvernele și organizațiile multilaterale trebuie să includă măsuri anticorupție în eforturile de combatere a schimbărilor climatice pentru a proteja finanțele, a reconstrui încrederea și a maximiza impactul. Astăzi, forțele corupte nu doar modelează, ci deseori dictează politicile, reducând la tăcere jurnaliștii și activiștii de mediu... Oamenii vulnerabili din întreaga lume au nevoie cu disperare de această acțiune”, a remarcat Maira Martini, Directoarea executivă a Transparency International.

IPC 2024 în Europa de Sud Est și Asia Centrală

Corupția continuă să afecteze Europa de Est și Asia Centrală, cu o medie regională care rămâne dintre cele mai scăzute din IPC 2024, – 35 puncte din 100. În diferite țări, instituțiile democratice slabe și statul de drept sunt afectate de instabilitate și presiuni externe, ceea ce permite corupției să înflorească, subminând încrederea publicului și dezvoltarea durabilă.

Pentru a-și asigura puterea, regimurile autocratice demontează sistemul *checks and balances*, parte integrantă a principiului separării puterilor în stat, permițând corupției să se dezvolte. Acest lucru este evident mai ales în Rusia (22) și Belarus (33), scorurile scăzând semnificativ după anul 2020. Invazia Ucrainei de către Rusia a înrădăcinat și mai mult autoritarismul, statul reprimând disidența, redirecționând resursele pentru a-și susține agenda militară și eliminând vocile independente.

Chiar și în statele cu o aparență de democrație, procesele electorale sunt din ce în ce mai subminate. În Georgia (53), recente proteste în masă au izbucnit în legătură cu decizia guvernului de a opri procesul de integrare în Uniunea Europeană. Guvernării au fost acuzați și de fraudă electorală, încălcări ale drepturilor omului, capturarea statului și eșec în reducerea corupției.

În unele state guvernării, în intenția de a slăbi criticile și controlul la adresa lor, introduc legi privind agenții străini care vizează mass-media independentă și societatea civilă. În Turcia (34), un astfel de proiect de lege a fost retras după critici ample. În Serbia (35), un partid pro-rus din coaliția de guvernământ a introdus o propunere legislativă similară în parlament. În Kârgâzstan, legea privind agenții străini recent adoptată intensifică presiunea asupra spațiului civic, vizând jurnaliștii, activiștii și societatea civilă prin supraveghere restrictivă și măsuri punitive.

Majoritatea țărilor din regiune au stagnat în lupta împotriva corupției: n-au fost reglementate în măsură suficientă finanțarea politică, dezvăluirea activităților de lobby sau transparența proprietății efective; ignorat interesul public prin utilizarea legislației speciale care a permis de evita controlul investițiilor strategice de mare valoare. Rămân la ordinea de zi aspectele ce țin de independența și integritatea judiciară, numirile bazate pe merit, mecanismele de transparentizare și verificare a activelor.

Cu toate acestea, apar și puncte luminoase. În ciuda invaziei ruse, Ucraina (35) a făcut pași în independența judiciară și în urmărirea penale a corupției la nivel înalt. În Albania, instanțele specializate anticorupție au condamnat foști miniștri, membri ai Parlamentului și primari, câștigând încrederea cetățenilor.

Transparency International remarcă că, pe măsură ce Uniunea Europeană (UE) acordă prioritate extinderii, țările candidate au posibilitatea de a asigura beneficii pe termen lung pentru cetățenii lor *prin consolidarea statului de drept și prin instituirea unor mecanisme eficiente de control împotriva corupției*.

IPC 2024: Republica Moldova

Republica Moldova a înregistrat un scor al IPC 2024 de 43 de puncte, plasându-se pe locul 78 din 180 țări din clasament (în anul precedent scorul indicelui a fost de 42 puncte, Moldova fiind pe locul 80). Dintr-o perspectivă mai lungă de timp – *ultimii 5 ani*, se atestă o creștere a indicelui (2019 – 32, 2020 – 34, 2021 – 36, 2022 – 39, 2023 – 42, 2024 – 43 puncte). Printre „vecinii de clasament” ai Moldovei sunt Bulgaria, China (cu scoruri ale IPC de 43 de puncte), Albania (42). Pentru comparație: Estonia a înregistrat un scor al IPC de 76 de puncte, Lituania (63), Letonia (59), România (46), Ungaria (41).

În cazul Republicii Moldova, anul 2024 a fost marcat prin progrese esențiale în procesul de aderare la UE. Au fost deschise oficial negocierile de aderare. În acest context, lupta contra corupției și consolidarea sectorului justiției au căpătat o importanță aparte. În pofida eforturilor autorităților, realizările în aceste două domenii nu sunt potrivite așteptărilor cetățenilor. Urmează a fi impulsionată implementarea Programului național de integritate și anticorupție (PNIA), dar și a Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției. E necesară asigurarea unei monitorizări, eficiente și efective, a documentelor de politici publice. Cu titlu de exemplu, trebuie constituit Grupul de monitorizare a PNIA, fiind necesară și o reconsiderare a modului de desemnare a reprezentanților organizațiilor societății civile în acest grup.

Pe parcursul anului, mai multe inițiative legislative relevante au fost promovate și adoptate, însă nu toate inițiativele au fost justificate și consultate suficient. Cu titlu de exemplu, revizuirea sancțiunilor pentru manifestările de corupție trebuia să fie precedată de o analiză fundamentală a datelor statistice, care ar demonstra necesitatea imperioasă a intervențiilor legislative.

În pofida creșterii resurselor alocate autorităților anticorupție, rămâne insuficientă cooperarea între acestea. Desele reproșuri în adresa acestora din partea politicianilor, discursurile politice fără suport factologic dăunează legitimității autorităților anticorupție și aduce atingere principiului separării și colaborării puterilor.

În perioada de referință, s-au raportat cazuri de urmărire și condamnare a unor ex-demnitari. Însă, în aceeași măsură, ar trebui investigate neregulile comise de către demnitarii în funcție. În aceeași ordine de idei, integritatea în procesul electoral nu poate fi asigurată prin urmărirea și sancționarea coruperii electorale, ignorând cazurile de utilizare ilicită a resurselor administrative în scop electoral. Datele privind multiplele sancțiuni aplicate pentru corupere electorală, în lipsa vreunor sancțiuni aplicate pentru utilizarea ilicită a resurselor administrative în scop electoral, generează percepția de loializare politică a poliției și autorităților anticorupție. În acest context, ar fi important să se revină la procedurile de concurs în numirea conducerii Inspectoratului General de Poliție și a Centrului Național Anticorupție, dar și a vicepreședintelui Autorității Naționale de Integritate. Această condiție este esențială în asigurarea imparțialității, independenței și integrității organelor de drept și anticorupție.

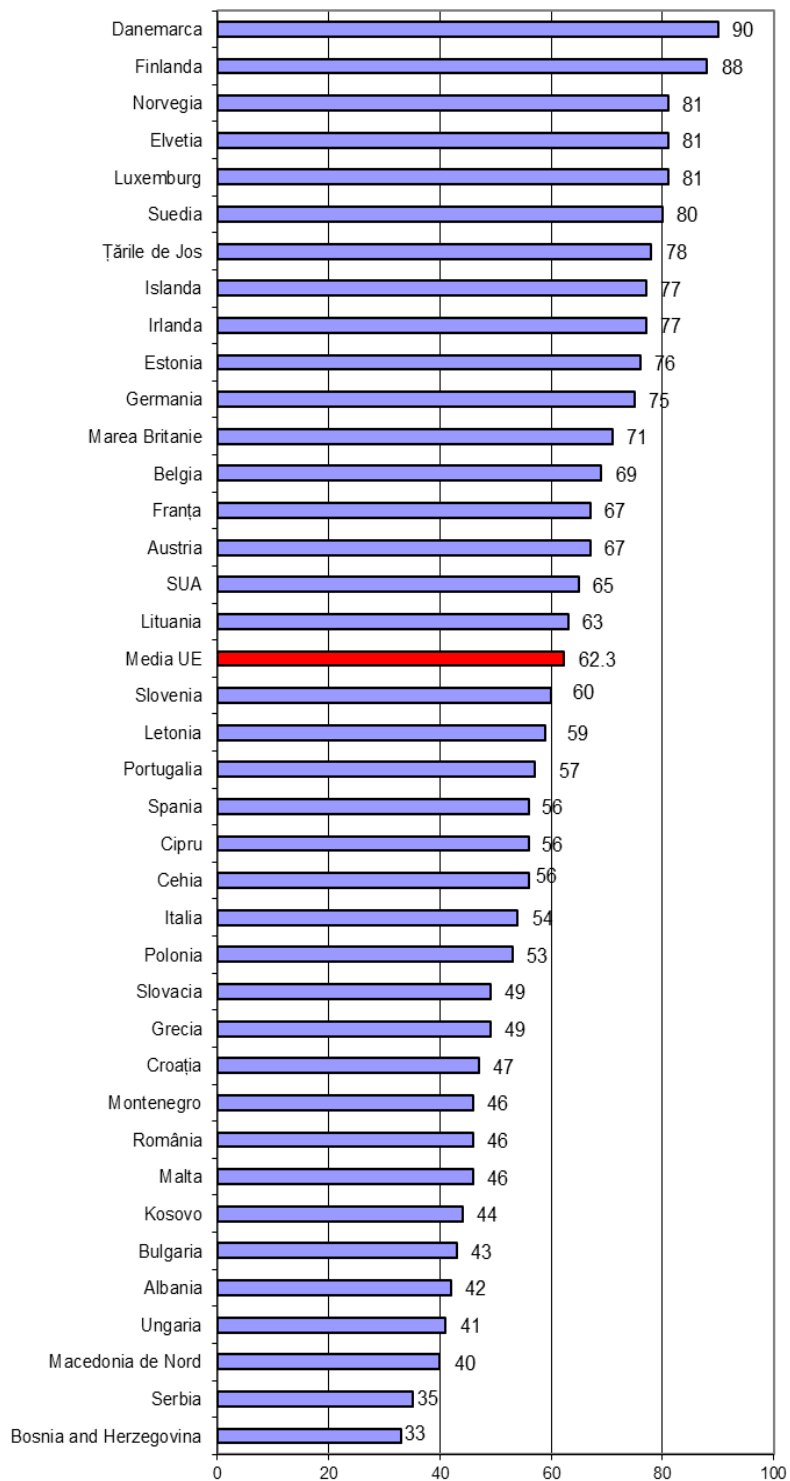
Cu referire la activitatea organelor de drept, este de remarcat și faptul că protagoniștii „furtului miliardului” încă nu-și ispășesc pedeapsa, iar banii extrași fraudulos din sectorul bancar nu au fost recuperați. Progresele în acest sens ar convinge cetățenii că organele de drept sunt profesioniste, iar resursele alocate acestora sunt justificate.

Republica Moldova a fost evaluată de către Grupul de State contra Corupției în runda a V-a de evaluare. Implementând recomandările adresate țării, autoritățile ar trebui să depună efort și în realizarea restanțelor din runda a IV-a de evaluare. Acest exercițiu ar servi drept dovadă a determinării Republicii Moldova în lupta contra corupției.

Pentru detalii suplimentare, Mariana Kalughin, expertă anticorupție TI-Moldova - [069138796](tel:069138796)

Detaliile privind IPC 2024 sunt disponibile pe <https://www.transparency.org/en/cpi/2024>.

Scorul IPC 2024, UE +

Scorul IPC 2024, Parteneriatul estic

